

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 15C/242/2005
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1105239136
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ágnes Nagyová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2022:1105239136.43

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I sudkyňou Mgr. Ágnes Nagyovou v spore žalobcu: E. H., X.. XX.XX.XXXX, H. X, Bratislava, právne zast.: Mgr. Zdenka Stašáková, Na Hrebienku 40, Bratislava, proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700, Dostojevského rad 4, Bratislava, o náhradu škody,

rozhodol:

I. Súd konanie v časti o zaplatenie sumy vo výške 87 432,51 eur a v časti úrokov z omeškania vo výške 6% ročne zo sumy 9013,28 eur od 19.11.2005 do 23.11.2005, zo sumy 9047,02 eur od 21.6.2006 do 25.1.2008, zo sumy 16 991,87 eur od 26.1.2008 do 28.1.2008 a zo sumy vo výške 14 700,96 eur od 29.1.2008 do zaplatenia, **z a s t a v u j e** .

II. Žalovaný je **p o v i n ť** zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 24 626,80 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 6% ročne zo sumy 13 580,35 eur od 22.4.2005 do zaplatenia, vo výške 6% ročne zo sumy 715,53 eur od 24.11.2005 do zaplatenia, vo výške 8% ročne zo sumy 965,15 eur od 21.6.2006 do zaplatenia, vo výške 8,5% ročne zo sumy 2282,55 eur od 29.1.2008 do zaplatenia a vo výške 5,05% ročne zo sumy 7083,22 eur od 6.12.2014 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Súd žalobu vo zvyšnej časti **z a m i e t a** .

IV. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 14,80 %.

V. Štát Slovenská republika má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 42,60 % a voči žalovanému v rozsahu 57,40 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca dňa 23.11.2005 doručil súdu žalobu o náhradu škody na zdraví, na základe ktorej sa domáhal zaplatenia sumy vo výške 56 812,52 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 6% ročne zo sumy 6785,80 eur od 22.04.2005 do 18.11.2005 a zo sumy 9013,28 eur od 19.11.2005 do zaplatenia. Žaloba bola odôvodnená na tom skutkovom základe, že žalobca bol dňa 28.11.2003 ako cyklista účastníkom dopravnej nehody, pri ktorej došlo k zrážke jeho bicykla s motorovým vozidlom, ktoré bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody titulom ušlej mzdy v sume 331 270 SK, výdajov za lieky, zdravotnícke pomôcky, zdravotnícke poplatky a služby vo výške 26 872 SK, škody na bicykli vo výške 21 000 SK, škody na oblečení vo výške 4500 Sk, storno poplatkov za neuskutočnené zájazdy v sume 6126 Sk, bolestného v sume 81 600 Sk (1360 bodov x 60 Sk), sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 62 400 Sk (1040 bodov x 60 Sk) a titulom trov právneho zastúpenia v súvislosti s pokusom o zmier v sume 9300 Sk. Vzhľadom na to, že žalobca uznal svoju vinu na dopravnej nehode v rozsahu 50%, náhradu škody žiadal len v pomernej výške 9013,28 eur. Ďalej žalobca tvrdil, že v dôsledku dopravnej nehody utrpel ťažké zranenia a bol uznaný za trvalo

invalidného, jeho zranenia si vyžadovali náročné a bolestivé liečenie, pričom trvalé zdravotné následky majú nepriaznivý vplyv na jeho každodenný život, keďže do dopravnej nehody bol živiteľom rodiny a podnikateľom. Poukázal na to, že aj jeho rodinný život značne utrpel, nemôže sa venovať svojim najbližším rovnako intenzívne ako v minulosti, zároveň bolo podstatne obmedzené aj jeho pracovné uplatnenie a takmer vôbec nemôže získavať vo svojom odbore nové vedomosti potrebné pre jeho pracovný rast, stratil kontakty aj s obchodnými partnermi a nemôže sa zúčastňovať veľtrhov, prezentácií, služobných ciest. Uviedol, že aj jeho športové aktivity sú znemožnené, hoci sa ako dlhoročný aktívny pretekár v cyklistike úspešne venoval tomuto športu, zúčastnil sa majstrovstiev sveta v cyklistike a mnohých významných cyklistických pretekov doma aj v zahraničí. Z uvedeného dôvodu, keď tvrdil, že ide o mimoriadnu povahu tohto prípadu, si uplatnil mimoriadne zvýšenie bolestného o 20-násobok priznanej bodovej hodnoty odškodnenia za bolesť, t.j. 27200 bodov, teda sumu 27 086,24 eur (s prihliadnutím na 50% spoluvinu) a mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 20-násobok priznanej bodovej hodnoty odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, t.j. 20800 bodov, teda sumu 20 713,01 eur (s prihliadnutím na 50% spoluvinu).

2. Dňa 23.06.2006 žalobca doručil súdu žiadosť o zmenu žaloby, ktorou si uplatnil ďalšiu náhradu škody na zdraví, a to titulom bolestného sumu vo výške 14 400 Sk (240 bodov), sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 114 000 SK (1900 bodov), poplatkov za lieky, vyšetrenia, kontroly sumu 6239 Sk a výdavkov za lieky sumu 972 Sk, t.j. po zohľadnení 50% spoluviny si uplatnil sumu vo výške 2 250,73 eur. Okrem uvedeného vzhľadom na mimoriadnu povahu prípadu si uplatnil ďalej 20-násobok priznanej bodovej hodnoty odškodnenia za bolesť, t.j. 4800 bodov a 20-násobok priznanej bodovej hodnoty odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, t.j. 38 000 bodov, teda spolu sumu vo výške 42 620,99 eur. Na základe uvedeného sa žalobca domáhal zaplata sumy vo výške 101 684,23 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 6% ročne zo sumy 6785,80 eur od 22.4.2005 do 18.11.2005, zo sumy 9013,28 eur od 19.11.2005 do 20.6.2006 a zo sumy 11 263,99 eur od 21.6.2006 do zaplata. Súd uznesením zo dňa 9.11.2006 pripustil rozšírenie žaloby.

3. Podaním zo dňa 25.01.2008 žalobca opätovne žiadal o zmenu žaloby, a to v dôsledku vzniknutých výdavkov za lieky, rehabilitácie, zdravotnícke poplatky vo výške 1260 Sk a titulom ušlej mzdy za obdobie od decembra 2005 do novembra 2007 v sume 343 820 Sk. Pri zohľadnení 50 % spoluviny si tak žalobca uplatnil sumu výške 5727,28 eur. Súd uznesením zo dňa 11.11.2010 pripustil zmenu žaloby, ktorou sa žalobca domáhal zaplata sumy vo výške 107 411,51 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 6% ročne zo sumy 6785,80 eur od 22.4.2005 do 18.11.2005, zo sumy 9013,28 eur od 19.11.2005 do 20.6.2006, zo sumy 11 263,99 eur od 21.6.2006 do 25.01.2008 a zo sumy 16 991,27 eur od 26.01.2008 do zaplata.

4. Vo vzťahu k navrhovanému zvýšeniu bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobca dňa 30.6.2014 doručil súdu podanie, v ktorom opísal, že od mladosti športoval na vrcholovej úrovni v športovom odvetví basketbal a neskôr cyklistika. Tvrdil, že sa pravidelne zúčastňoval pretekov na Slovensku aj v zahraničí, pričom založil a viedol cyklistický oddiel Velosport, ktorý bol registrovaný na zväze cyklistiky SR. Poukázal na to, že sa pár mesiacov pred dopravou nehodou zúčastnil pretekov Beskyd Tour 2003, kde úspešne zvládol náročnú 190 kilometrovú trať a získal 2. miesto. Mal za to, že utrpenie zranenia je takmer na úrovni straty funkčnosti končatiny, preto musel úplne zmeniť svoj životný štýl. Dodal, že následkom úrazu stratil celé dovtedajšie životné mimorodinné prostredie a zázemie, pričom sa s uvedeným nedokázal zmieriť, keďže športoval od detstva. S poukazom na lekárske posudky, ktorým mu bola určená diagnóza ťažkej depresívnej poruchy s dlhodobým liečením a neistou prognózou, mal za to, že má nárok na 20-násobné zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia.

5. Žalobca dňa 05.12.2014 znova doručil súdu žiadosť o zmenu žaloby, domáhal sa rozšírenia žaloby o sumu 17 708 eur titulom ušlej mzdy za obdobie od 01.12.2007 do 06.08.2014. Súd pripustil zmenu žaloby uznesením zo dňa 15.1.2015.

6. Súd v priebehu konania medzitýmnym rozsudkom zo dňa 15.1.2015 rozhodol tak, že základ žalobou uplatneného nároku je dôvodný vo výške 20%. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 18.5.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/315/2017 zo dňa 27.03.2018.

7. Podaním zo dňa 27.5.2019 žalobca špecifikoval ním uplatnený nárok na náhradu škody a zároveň upravil žalobný návrh. S poukazom na posudky o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa

16.3.2005, dňa 25.1.2006 a dňa 22.5.2006, zároveň s prihladením na námietku žalovaného vo vzťahu k výške uplatneného bodového hodnotenia, keďže jednotlivé položky boli hodnotené plnou sadzbou, žalobca upravil uplatnené bodové ohodnotenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle vyhlášky č. 32/1965 Zb. nasledovne. Titulom bolestného si žalobca uplatnil 1353,75 bodov, zároveň 20-násobné mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolesť, t.j. spolu 27 075 bodov (27 075 bodov x 1,99 eur = 53 879,25 eur). Vzhľadom na rozhodnutie súdu o dôvodnosti uplatneného nároku na náhradu škody čo do výšky 20% si tak žalobca uplatnil nárok na náhradu škody titulom bolestného v sume 10 775,85 eur. Titulom sťaženia spoločenského uplatnenia si žalobca uplatnil 2890 bodov s tým, že si uplatnil mimoriadne zvýšenie odškodnenia vo výške 20-násobku priznanej bodovej hodnoty odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, t.j. celkom 57 800 bodov (57 800 bodov x 1,99 eur = 115 022 eur). Vzhľadom na rozhodnutie súdu o dôvodnosti uplatneného nároku na náhradu škody čo do výšky 20% si tak žalobca uplatnil nárok na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 23 004,40 eur. Okrem náhrady škody na zdraví si žalobca uplatnil a zotrval aj na požadovanej náhrade škody titulom výdavkov za lieky, zdravotnícke pomôcky, poplatky za lekárske vyšetrenia. S poukazom na rozsudok súdu v predmetnej veci žalobca žiadal o zaplatenie sumy 234,63 eur (pôvodne žalovaná suma vo výške 1173,17 eur, z nej 20% predstavuje sumu 234,63 eur). Rovnako sa žalobca domáhal náhrady škody na bicykli v sume 139,41 eur (20% z pôvodne uplatnenej sumy 697,07 eur), náhrady škody na oblečení v sume 29,87 eur (20% z pôvodne uplatnenej sumy 149,37 eur), náhrady škody titulom storna objednaných zájazdov v sume 40,67 eur (20% z pôvodne uplatnenej sumy 203,35 eur) a náhrady nákladov spojených s právnym zastúpením v sume 61,74 eur (20% z pôvodne uplatnenej sumy 308,70 eur). Pokiaľ ide o náhradu ušlej mzdy, žalobca s prihladením na žalovaným vznesenú námietku premičania túto upravil a uplatnil si škodu titulom straty na zárobku za obdobie od 28.11.2003 do 30.11.2005 vo výške 2 193,74 eur s prihladením na rozhodnutie súdu o dôvodnosti uplatneného nároku na náhradu škody výške 20%, za obdobie od 1.12.2005 do 30.11.2007 vo výške 2282,55 eur s prihladením na rozhodnutie súdu o dôvodnosti uplatneného nároku na náhradu škody výške 20%, za obdobie od 1.12.2007 do 6.8.2014 vo výške 7083,22 eur s prihladením na rozhodnutie súdu o dôvodnosti uplatneného nároku na náhradu škody výške 20%. Vzhľadom na vyššie uvedené sa žalobca domáhal zaplatenia sumy vo výške 45 846,8 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 6% ročne zo sumy 27 041,23 eur od 24.11.2005 do zaplatenia, vo výške 8% ročne zo sumy 9430,72 eur od 21.6.2006 do zaplatenia, vo výške 8,5% ročne zo sumy 2290,91 eur od 29.1.2008 do zaplatenia a vo výške 8,05% ročne zo sumy 7083,22 eur od 6.12.2014 do zaplatenia. Následne však žalobca vzhľadom na ďalší priebeh konania a ďalšiu zmenu žaloby na predmetnej žiadosti o zmenu žaloby netrval.

8. Žalovaný dňa 13.6.2019 doručil súdu vyjadrenie, v ktorom poukázal na to, že posudky o bolestnom zo dňa 16.3.2005 a dňa 25.1.2006 neboli vystavené v súlade s vyhláškou č. 32/1965 Zb., pretože v zmysle prílohy vyhlášky sa plnou sadzbou počíta iba poškodenie najzávažnejšie ohodnotené najvyšším počtom bodov, zatiaľ čo hodnotenie ostatných poškodení sa pripočíta tromi štvrtinami. Žalovaný z oboch posudkov akceptoval spolu 687,5 bodov, t.j. sumu 273,85 eur (po zohľadnení 20% nároku zo sumy 1369,25 eur). Vo vzťahu k žalobcom uplatnenému nároku na náhradu škody titulom bolestného vo výške 10 775,85 eur žalovaný uviedol, že pokiaľ by aj akceptoval žalobcom uvedené základné bodové ohodnotenie v počte bodov 1353,75 bodov, ktorému prislúcha peňažný ekvivalent vo výške 2693,96 eur, poukázal na ustanovenie § 7 ods. 2 vyhlášky, podľa ktorého základné odškodnenie za bolesť nesmie presiahnuť sumu 2389,96 eur. Vo vzťahu k sťaženiu spoločenského uplatnenia z dôvodu, že nemal k dispozícii lekárske správy, tvrdil, že sa nemohol relevantne vyjadriť k lekárske posudkom zo dňa 16.3.2005 a dňa 22.5.2006. Opätovne však uviedol, že predmetné posudky neboli vystavené v súlade s vyhláškou a rovnako poukázal na ustanovenie § 7 ods. 2 vyhlášky. V prípade uplatnenej škody na oblečení žalovaný akceptoval sumu vo výške 28,85 eur a pri škode na bicykli sumu 111,36 eur. Žalovaný sporoval nárok na náhradu škody titulom storno poplatkov za zájazdy, keď uviedol, že nespádajú pod žiadny z nárokov taxatívne uvedených v zákone a nejedná sa ani o náklady spojené s liečením, či o poškodenú, zničenú alebo stratenú vec. Ďalej uviedol, že predbežne akceptoval náklady spojené s liečením - poplatky súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a lieky a zdravotnícke pomôcky v sume 125,80 eur, pričom nepriznal tie výdaje za lieky, zdravotnícke pomôcky či poplatky za lekárske vyšetrenia, pri ktorých chýbalo doporučenie príslušného lekára, prípadne mu nebola doručená lekárska správa alebo pri nich žalobca nepreukázal súvis s dopravnou nehodou. Vo vzťahu k určení výšky ušlej mzdy žalovaný žiadal predložiť potrebné doklady.

9. Súd v priebehu konania na návrh žalovaného nariadil vo veci znalecké dokazovanie znalcom MUDr. H. V., J.. z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria. Po vykonaní znaleckého dokazovania

žalovaný považoval znalecký posudok č. 01/2019 za komplexný, súhlasil s ním. Poukázal na to, že znalec vylúčil u žalobcu ostatné diagnózy stanovené MUDr. L. a za primerané považoval hodnotenie závažnosti psychických následkov škodovej udalosti žalobcu iba jedinou položkou č. 252 - vážne duševné poruchy po iných ťažkých poraneniach okrem poranenia hlavy, a to vo výške 200 bodov. Vzhľadom na uvedené mal žalovaný za to, že žalobcom požadovaná náhrada škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, pokiaľ ide o oblasť psychiatria, je neprimerane nadhodnotená a nezodpovedá reálnym trvalým následkom žalobcu v tejto oblasti. Žalobca s predloženým znaleckým posudkom nesúhlasil, mal za to, že znalec neskúmal svoje zistenia do hĺbky a ani vo vzájomných súvislostiach, čo ho potom viedlo k nedostatočne odôvodnením záverom o následkoch dopravnej nehody na psychike žalobcu, ich charaktere a intenzite. Z uvedeného dôvodu navrhoval výsluch znalca.

10. Na návrh žalovaného bolo v priebehu konania nariadené znalecké dokazovanie aj znalcom Mgr. MUDr. M. F., J. z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Ortopédia. Po predložení znaleckého posudku č. 2/2019 sa žalobca s jeho závermi stotožnil a poukázal na to, že v zmysle predmetného znaleckého posudku je potrebné bolestné ohodnotiť celkovým počtom bodov 1297,50 a sťaženie spoločenského uplatnenia s počtom bodov 2150. Žalovaný s poukazom na závery tohto znaleckého posudku akceptoval za náhradu škody titulom bolestného 1291,875 bodov, t.j. sumu 2572,94 eur, ktorá po odpočítaní spoluviny žalobcu predstavuje náhradu za bolesť vo výške 477,99 eur, a za náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia 1500 bodov, t.j. sumu 2987,45 eur, ktorá po odpočítaní spoluviny žalobcu predstavuje náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 597,49 eur. Žalovaný nesúhlasil s ohodnotením položky č. 302a - obmedzenie hybnosti chrbtice ľahké vo výške 75 bodov, keď tvrdil, že toto zranenie nevzniklo poranením chrbtice pri nehode, ale tým, že v dôsledku nevýhodného postavenia v členkovom kĺbe a relatívnemu predĺženiu pravej dolnej končatiny došlo k zošikmeniu panvy doľava a k esovitému skoliotickému zakriveniu chrbtice a tým k obmedzenej hybnosti a bolestiam. Navyše z dôvodu, že nebola táto položka pôvodne uplatnená, vzniesol námietku premlčania.

11. Po predložení kontrolného znaleckého posudku č. 2/2019 Mgr. MUDr. M. F., J. z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Ortopédia, ktorý bol vypracovaný na základe zhodného návrhu strán sporu, žalovaný akceptoval závery znalca s výnimkou nových položiek - položka č. 395a - kývavosť kolenného kĺbu bez potreby ortopedického prístroja, č. 423 - obmedzenie hybnosti základného kĺbu palca a č. 302a - poúrazové obmedzenie hybnosti chrbtice ľahké, o ktoré zároveň žalobca žiadal rozšíriť žalobu. Žalovaný tieto položky aj naďalej namietal z dôvodu, že ich bolo možné ohodnotiť už skôr, pretože k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu vo vzťahu k nim došlo najneskôr v roku 2012, a preto vzniesol námietku premlčania podľa §106 Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k spornej položke č. 401 - pakľb, mal žalovaný za to, že v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 vyhlášky odškodnenie za túto položku žalobcovi nepatrí. Záverom žalovaný vo vzťahu k požadovaným nákladom spojených s liečením uviedol, že opätovne posúdil jednotlivé priznané náklady a dodatočne akceptoval za liečebné náklady sumu po zohľadnení spoluviny žalobcu 12,22 eur.

12. Žalobca v záverečnom vyjadrení doručenom súdu dňa 4.2.2022 uviedol, že v súvislosti s uplatneným nárokom na náhradu škody titulom bolestného sa v plnom rozsahu stotožnil so závermi znaleckého posudku č. 2/2019 v znení jeho doplnku, a preto tvrdil, že v súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 28.11.2013 a následnými operáciami, ktoré boli vyvolané pôvodným úrazom, utrpel poškodenia na zdraví, hodnotenie ktorých predstavuje celkovo 1297,50 bodov nasledovne:

S poukazom na bod A.I.8 v spojení s bodom A.I. ods. 7 vyhlášky č. 32/1965 Zb.:

- položka č. I.2 - tržné rany tváre a hlavy - 15 bodov,
  - položka č. I.4 - pomliaždenie tváre - 7,50 bodov,
  - položka č. I.12 - Fr. nosových kostí - 30 bodov,
  - položka č. I.81b - FR. 4 rebier - 60 bodov,
  - položka č. I.188d - Fr. fem. prox. L. dx. - op. - 360 bodov,
  - položka č. I.188d - Fr. fem. prox. L. dx. - reop. - 270 bodov,
  - položka č. I.198d - Fr. cruris l.dx. aperta - op. - 270 bodov,
  - Položka č. 1.223b - otras mozgu - 90 bodov
- Spolu: 1102,50 bodov

S poukazom na bod A.I.8 v spojení s bodom A.I. ods. 6 vyhlášky č. 32/1965 Zb.:

- položka č. I. 162 - Extractio fix. ext - 22,50 bodov,
- položka č. I. 188a - zlomenina subtrochanterická neúplná - 150 bodov,

- položka č. I. 197a - zlomenina ihlice bez postihu členkového kĺbu neúplná - 22,50 bodov
Spolu: 195 bodov

Žalobca mal za to, že sa tu jedná o prípad hodný osobitného zreteľa s poukazom na charakter jeho zranení, ktoré si vyžadovali náročné a bolestivé liečenie a v dôsledku ktorých bol uznaný za trvalo invalidného, preto si uplatnil mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolesť v zmysle ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., a to vo výške 20-násobku priznanej bodovej hodnoty odškodnenia za bolesť, t.j. $1297,50 \text{ bodov} \times 20 = 25\,950 \text{ bodov} \times 1,99 \text{ eur} = 51\,640,50 \text{ eur}$. S poukazom na rozhodnutie súdu o dôvodnosti uplatneného nároku na náhradu škody čo do výšky 20% si tak titulom bolestného uplatnil sumu vo výške 10 328,10 eur.

12.1 V súvislosti s uplatneným nárokom na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia sa žalobca rovnako stotožnil so závermi znaleckého posudku č. 2/2019 v znení jeho doplnku (po ortopedickej stránke), ako aj so závermi znaleckého posudku č. 1/2019 (po psychiatrickej stránke). Žalobca si v zmysle záverov znaleckého posudku uplatnil bodové hodnotenie aj vo vzťahu k trvalému následku - pakľb písťaly (položka č. 401), ktorý pretrvával po dobu 5 rokov, a preto mal za to, že spĺňa podmienku, podľa ktorej možno uvedené poškodenie zdravia hodnotiť ako trvalé. Zároveň akceptoval žalovaným vznesenú námietku premlčania vo vzťahu k novovzniknutým trvalým následkom na zdraví, t.j. položky č. 395a, č. 423 a č. 302a. Žalobca si tak súvislosti s dopravnou nehodou uplatnil nárok na náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia s poukazom na trvalé následky, hodnotenie ktorých predstavuje celkovo 1930 bodov, nasledovne:

S poukazom na bod A.II.12 v spojení s § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. (ortopedická stránka):

- položka č. II.422 - obmedzenie pohyblivosti medzičlánkového kĺbu palca - 30 bodov,
  - položka č. II.387b - skrátenie jednej dolnej končatiny do 4 cm - 50 bodov,
  - položka č. II.391c - obmedzenie pohyblivosti bedrového kĺbu ťažké - 300 bodov,
  - položka č. II.394b - obmedzenie pohyblivosti kolenného kĺbu ťažké - 150 bodov,
  - položka č. II.401 - pakľb písťaly alebo oboch kosti predkolenia - 900 bodov,
  - položka č. II.407a - úplná stuhnutosť členka v nepriaznivom postavení - 300 bodov,
  - položka č. II.430a - plošné jazvy nad 30 cm² - 100 bodov,
- Spolu: 1830 bodov

S poukazom na bod A.II.12 v spojení s § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. (psychiatrická stránka):

- položka č. 252 - adaptačná porucha s prevládajúcim úzkostne-depresívnym charakterom - 100 bodov,
- Spolu: 100 bodov

Žalobca mal rovnako za to, že sa aj v tomto prípade jedná o prípad hodný osobitného zreteľa, preto si uplatnil mimoriadne zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., a to vo výške 20-násobku priznanej bodovej hodnoty odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, t.j. $1930 \text{ bodov} \times 20 = 38\,600 \text{ bodov} \times 1,99 \text{ eur} = 76\,814 \text{ eur}$. S poukazom na rozhodnutie súdu o dôvodnosti uplatneného nároku na náhradu škody čo do výšky 20% si tak titulom sťaženia spoločenského uplatnenia uplatnil sumu vo výške 15 362,80 eur.

12.2 Vo vzťahu k náhrade škody titulom výdavkov za lieky, zdravotnícke pomôcky, poplatky za lekárske vyšetrenia žalobca zotrval na požadovanej sume 234,63 eur, z ktorej podľa jeho udania žalovaný akceptoval sumu 137,31 eur. V časti uplatneného nároku na náhradu škody na bicykli žalobca akceptoval žalovaným určenú sumu vo výške 111,36 eur, a preto vo zvyšnej časti uplatneného nároku titulom vecnej škody na bicykli zobral žalobu späť. Rovnako akceptoval žalovaným vypočítanú výšku škody na oblečení v sume 28,85 eur, preto vo zvyšnej časti uplatneného nároku na náhradu škody titulom vecnej škody na oblečení zobral žalobu späť. Na nároku na náhradu škody titulom storna objednaných zájazdov žalobca už netrval, žalobu v tejto časti zobral späť, keďže opäť akceptoval vyjadrenie žalovaného, ktorý nepovažoval tento nárok za krytý z povinného zmluvného poistenia. Naďalej si uplatňoval nárok na náhradu škody vo výške 61,74 eur titulom trov právneho zastúpenia, ktorý žalovaný nespovoľoval.

12.3 Žalobca zotrval aj na uplatnenom nároku na náhradu škody titulom straty na zárobku za obdobie od 28.11.2003 do 6.8.2004 v sume 11559,51 eur, ktorú žalovaný akceptoval, v nasledovnom rozsahu:

- škoda titulom straty na zárobku za obdobie od 28.11.2003 do 30.11.2005 v sume 2193,74 eur,
- škoda titulom straty na zárobku za obdobie od 1.12.2005 do 30.11.2007 vo výške 2282,55 eur,

- škoda titulom straty na zárobku za obdobie od 1.12.2007 do 6.8.2014 v sume 7083,22 eur.

12.4 Vzhľadom na vyššie uvedené žalobca zobral žalobu späť v časti istiny vo výške 87 432,51 eur a v časti úrokov z omeškania vo výške 6% ročne zo sumy 9013,28 eur od 19.11.2005 do 23.11.2005, zo sumy 9047,02 eur od 21.6.2006 do 25.1.2008, zo sumy 16 991,87 eur od 26.1.2008 do 28.1.2008 a zo sumy vo výške 14 700,96 eur od 29.1.2008 do zaplattenia. Zároveň žiadal pripustiť zmenu žaloby, ktorou sa domáhal zaplattenia sumy vo výške 37 686,99 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 6% ročne zo sumy 25 380,36 eur od 22.4.2005 do zaplattenia, zo sumy 715,53 eur od 24.11.2005 do zaplattenia, vo výške 8% ročne zo sumy 2216,97 eur od 21.6.2006 do zaplattenia, vo výške 8,5% ročne zo sumy 2290,91 eur od 29.1.2008 do zaplattenia, vo výške 5,05% ročne zo sumy 7083,22 eur od 6.12.2014 do zaplattenia. Súd zmenu žaloby pripustil uznesením dňa 08.03.2022.

13. Žalovaný v záverečnom vyjadrení doručenom súdu dňa 25.2.2022 akceptoval v časti nároku na náhradu škody titulom bolestného počet bodov za jednotlivé diagnózy tak, ako ho ustálil znalec a ako ho zrekapituloval žalobca vo svojom záverečnom vyjadrení, t.j. titulom bolestného akceptoval 1297,50 bodov. S poukazom na ustanovenie § 7 ods. 2 vyhlášky uviedol, že vzhľadom na to, že bolestné spolu presahuje maximálnu sumu stanovenú vyhláškou, je možné priznať iba túto maximálnu sumu, pričom z tejto sumy s ohľadom na rozhodnutie súdu o dôvodnosti uplatneného nároku na náhradu škody čo do výšky 20% potom žalobcovi prináleží náhrada za bolesť vo výške 477,99 eur (2389,96 eur x 20%).

13.1 Vo vzťahu k požadovanej náhrade škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia žalovaný uviedol, že akceptoval závery znalcov tak, ako ich vyjadrili v znaleckých posudkoch, t.j. 1330 bodov (1230 bodov ortopéd, 100 bodov psychiater), čo po zohľadnení rozhodnutia súdu o dôvodnosti uplatneného nároku na náhradu škody čo do výšky 20% predstavuje sumu vo výške 529,34 eur (2646,70 eur x 20%). Žalovaný bol názoru, že v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) vyhlášky žalobcovi nepatrí odškodnenie za položku č. 401 - pakíb. Pre prípad posúdenia, že žalobcovi prináleží aj odškodnenie za predmetnú položku č. 401, poukázal na to, že práve táto položka by sa musela hodnotiť plným počtom bodov, t.j. 450 a ostatné položky by sa už potom zarátali iba vo výške jednej polovice, pričom v takomto prípade by súčet bodov bol vo výške 915 bodov, čo presahuje amputačnú stratu dolnej končatiny, a preto by bolo potrebné súčet všetkých položiek nahradiť položkou č. 386 - strata jednej dolnej končatiny, vo výške 900 bodov. V takom prípade by podľa žalovaného prináležalo žalobcovi titulom sťaženia spoločenského uplatnenia 1900 bodov (1800 bodov ortopéd + 100 bodov psychiater), teda po zohľadnení spoluviny žalobcu suma vo výške 756,20 eur.

13.2 Žalovaný s požadovaným mimoriadnym zvýšením odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia nesúhlasil, mal za to, že v prípade nároku na náhradu škody titulom bolestného a titulom sťaženia spoločenského uplatnenia ide o dva samostatné a rozdielne nároky, a preto je potrebné pri každom z nich posudzovať dôvodnosť zvýšenia a predovšetkým výšku zvýšenia samostatne. Tvrdil, že žalobca neodôvodnil, prečo v konaní požaduje práve 20-násobné mimoriadne zvýšenie odškodnenia. Mal za to, že postup podľa § 7 ods. 3 vyhlášky môže prichádzať do úvahy len vo výnimočných prípadoch, kedy ani zvýšenie základného odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 6 ods. 2 vyhlášky a podľa prílohy vyhlášky dostatočne nevyjadruje vytrpenú bolesť a následky, ktoré sú do budúcnosti v dôsledku poškodenia trvalo obmedzené alebo stratené. Žalovaný preto poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/29/2007, podľa ktorého zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia na 20-násobok alebo viac ako 20-násobok je vyhradené prípadom, keď napríklad u poškodeného došlo k veľmi výraznému obmedzeniu alebo k strate možnosti spoločenského uplatnenia v porovnaní s vysokou a mimoriadnou úrovňou jeho kultúrnych, športových či iných aktivít v dobe pred vznikom škody alebo vtedy, keď pre následky úrazu je poškodený takmer vyradený zo života a keď jeho predpoklady na uplatnenia v spoločnosti sú takmer stratené, nie je schopný sám sa obslúžiť a podobne. Podľa žalovaného bol žalobca uznaný za invalidného v rozsahu 55%, pričom je plne sebaobslužný a žije aktívnym životom, keďže prevádzkuje obchod s bicyklami, športuje, šoféruje, zároveň v konaní nebol preukázaný rozvrat jeho rodinného života. Žalovaný podporne poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 25Cdo/2186/2004 a na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/9/2014 a sp. zn. 3Cdo/114/2007. Vzhľadom na uvedené bol žalovaný názoru, že sa spoločenské uplatnenie žalobcu zúžilo, avšak nie je zo života vyradený v mimoriadnom rozsahu a jeho možnosti uplatnenia nezanikli, len sa sťažili možnosti výkonu určitej škály činností, ktoré pred poškodením vykonával.

14. Súd vo veci vykonal znalecké dokazovanie, dokazovanie výsluchom znalca, listinnými dôkazmi založenými do spisu a ostatným obsahom spisu a na základe takto vykonaného dokazovania ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci.

14.1 Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie č. 520 807 2390 zo dňa 12.02.2005 súd zistil, že žalobca bol uznaný invalidným z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie č. 520 807 2390 zo dňa 30.12.2005 vyplýva, že žalobca bol uznaný invalidným z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 55% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

14.2 V zmysle lekárskeho posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia vypracovaného MUDr. H. G., J.. dňa 16.03.2005 bolo bolestné ohodnotené celkovým počtom bodov 1360, t.j. 680 bodov x 2 (položka č. I.2 - ťažné rany tváre a hlavy - 10 bodov, položka č. I.4 - pomliaždenie tváre - 5 bodov, položka č. I.20 - fr. nosových kostí - repozícia - 20 bodov, položka č. I.81b - F. 4 rebier - 40 bodov, položka č. I. 188d - Fr. fem. prox. I. dx. - op. - 180 bodov, položka č. 188d - Fr. fem. prox. I. dx. - reop. - 180 bodov, položka č. I. 198d - Fr. cruris I. dx. aperta - op. - 180 bodov, položka č. I.162 - Extractio fix. ext. - 15 bodov, položka č. I. 223 - otra mozgu - 60 bodov) a sťaženie spoločenského uplatnenia celkovým počtom bodov 1040 (položka č. 360b - obmedzenie hybnosti v IP kĺbe palca - 40 bodov, položka č. 384 - strata pravej dolnej končatiny - 900 bodov, položka č. 430a - plošné jazvy nad 30cm² - 100 bodov).

14.3 Podľa lekárskeho posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia MUDr. C. L. - psychiater zo dňa 22.5.2006 vyplýva, že sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobcu bolo hodnotené počtom bodov 1000 za položku č. 253 - ťažká depresívna porucha F 32.1, posttraumatická stresová porucha F 43, počtom bodov 600 za položku č. 251 - poruchy mnestickej a kognitívnych funkcií, postkomečný syndróm s trvalými následkami F07.8 a počtom bodov 300 za položku č. 252 - posttraumatická stresová porucha F 43.

14.4 V zmysle lekárskeho posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia vypracovaného ortopédom MUDr. V. V. dňa 25.01.2006 bolo bolestné ohodnotené počtom bodov 240 (položka č. 188/a - zlomenina stehennej kosti bez posunutia výlomkov - 130 bodov, položka č. 197/b - zlomenina ihlice bez posunutia výlomkov - 30 bodov) s tým, že vzhľadom k bolestivejšiemu spôsobu liečby a komplikáciám boli body zvýšené o 50%.

14.5 Zo znaleckého posudku č. 01/2019 znalca MUDr. H. V., J.. z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria, vo veci znaleckého psychiatrického posúdenia trvalých následkov a sťaženého spoločenského uplatnenia žalobcu súd zistil, že dopravná nehoda zo dňa 28.11.2003 zanechala na psychike žalobcu následky v podobe adaptačnej poruchy s prevládajúcim úzkostne-depresívnym charakterom. Nebolo možné spoľahlivo určiť, kedy presne pred zahájením psychiatrickej liečby sa porucha začala prejavovať, znalec nevytlúčil, že jej prvé príznaky boli prítomné už na začiatku liečenia úrazu z dopravnej nehody. V zmysle znaleckého posudku porucha nadobudla chronický charakter, bola prevažne mierneho stupňa a pri znovuobjavení stresujúcich činiteľov mal klinický obraz úzkostne-depresívnych reakcií. Znalec predpokladal dosiahnutie stabilizovaného stavu. Porucha žalobcovi komplikuje adaptovanie sa na vynútené zmeny životných rolí v rodinnej, profesijnej a športovej oblasti. Znalec z priebehu adaptačnej poruchy predpokladal, že pokiaľ bude súdny spor trvať, budú pretrvávajúť a zväzňovať sa aj príznaky adaptačnej poruchy. Znalec hodnotil psychické následky v zmysle vyhlášky položkou č. 252 - vážne duševné poruchy po iných ťažkých poraneniach okrem poranenia hlavy, a počtom bodov 200. Podľa znalca je žalobca v dôsledku adaptačnej poruchy obmedzený v relatívne malom rozsahu tým spôsobom, že sa komplikovane adaptuje na vynútené zmeny v rodinnej, profesijnej a voľnočasovej športovej oblasti. Znalec bol názoru, že psychické problémy žalobcu nevznikli výlučne následkom dopravnej nehody a súvisiacej liečby rehabilitácie, ale aj následkom stresujúceho vplyvu súdneho sporu o náhradu škody.

14.6 Zo znaleckého posudku č. 2/2019 znalca Mgr. MUDr. M. F., J.. z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Ortopédia, vyplýva, že poškodenie na zdraví žalobcu, ktoré utrpel pri polytraume dňa 28.11.2003, si počas celého ošetrovania v rámci hospitalizácií a aj po nich vyžadovalo jednoznačne bolestivejší spôsob liečby ako je bežné. Dlhodobu, niekoľko mesiacov žalobca znášal fyzické útrapy a strasti z bezvládnosti a následne z obmedzenia pohybu. Liečba jeho stavu bola sprevádzaná viacerými komplikáciami, ktoré naplňujú podmienku súbehu dôvodov na navýšenie bodového hodnotenia na

dvojnásobok v zmysle bodu A.1.7 vyhlášky č. 32/1965 Zb. Žalobca bol dlhodobo, 4 mesiace ťažko pohybovo obmedzený, prvý mesiac prakticky bezvládný. Jeho stav vyžadoval opakovane podávanie infúzií, transfúzií, trombocytárneho koncentrátu, antibiotík, prevencie tromboembolyckej choroby, stav sa komplikoval vznikom rozsiahlych dekubitov, ktoré boli spojené s mimoriadne bolestivým ošetrovaním a superinfekciou. K súbehu týchto dôvodov na navýšenie bolestného prichádza zo stránky celého organizmu žalobcu, preto dané navýšenie bolestného na dvojnásobok sa týka každej jednej položky, teda spoločné navýšenie celého bolestného na dvojnásobok bolo opodstatnené. Jediná položka bolestného - č. I.162 - hlboká rana dolnej končatiny chirurgicky ošetrovaná - 15 bodov, mala byť podľa znalca vykazovaná osobitne a mala byť zvýšená len o 50% pre bolestivý spôsob liečby, t.j. 22,5 bodov. Ďalej podľa znalca za operačný výkon zo dňa 31.10.2005 nebolo primerané použitie hodnotenia ako hlbkej rany dolnej končatiny chirurgicky ošetrenej, ale za tieto výkony patrí nové odškodnenie za bolesť, a to použitie položky č. 188a - zlomenina subtrochanterická neúplná - 100 bodov a položky č. 197a - zlomenina ihlice bez postihu členkového kĺbu neúplná so zarátaním 15 bodov. Z dôvodu, že išlo o komplikovaný výkon s predĺženým hojením rany s nutnosťou niekoľkomesačného ošetrovania rany a bolestivou rehabilitáciou po výkone vyžadujúcou dvojtýždňovú hospitalizáciu, patrí podľa znalca navýšenie oboch položiek o 50%, t.j. spolu 172,5 bodov. Znalec ďalej uviedol a považoval za opodstatnené navýšenie bolestného aj za reoperáciu realizovanú dňa 10.12.2003. Vo vzťahu k hodnoteniu sťaženia spoločenského uplatnenia zo dňa 16.3.2005 znalec vzhliadol niekoľko nepresností. Uviedol, že v posudku bola mylne uvádzaná položka č. 360a, pričom správne mala byť použitá položka č. 422 - obmedzenie pohyblivosti medzičlánkového kĺbu palca nohy započítaná v počte 15 bodov. Zároveň dodal, že pri hodnotení položky č. 384 - strata pravej dolnej končatiny lekár v posudku neuviedol názov a bodovú hodnotu jednotlivých položiek a ani nezapočítal najvyššiu položku v plnej výške a ostatné len v polovičnej výške, čím dostal súčet prevyšujúci hodnotu 900 bodov namiesto hodnoty 800 bodov pri správne započítaných položkách (položka č. 401 v plnej výške 450 bodov, ostatné v polovičnej výške - sumárne 350 bodov). Tiež dodal, že použitie položky č. 430a - plošné jazvy, bolo správne, malo byť započítané v polovičnej výške 50 bodov. Znalec preto uviedol, že lekár MUDr. Š.S. v posudku zo dňa 16.03.2005 pri hodnotení analogickej straty pravej dolnej končatiny mal zarátať položku č. 387b - skrátenie jednej dolnej končatiny do 4 cm - 25 bodov, položku č. 391a - obmedzenie pohyblivosti bedrového kĺbu ľahké - 50 bodov, položku č. 394c - obmedzenie pohyblivosti kolenného kĺbu ťažké - 125 bodov, položku č. 401 - pakľb pišťaly alebo oboch kostí predkolenia - 450 bodov a položku č. 407a - úplná stuhlosť členka v nepriaznivom postavení - 150 bodov, t.j. spolu 800 bodov. Znalec dodal, že pri vyšetrení dňa 22.11.2019 už nebola prítomná položka č. 401 - pakľb pišťaly, oboch kostí predkolenia, niektoré položky zostali nezmenené, niektoré sa zmenili, niektoré pribudli a v celkovom stave sa objavila porucha statiky chrbtice s bolestivým obmedzením pohybu. Z uvedeného dôvodu znalec určil jednotlivé položky nasledovne - položka č. 387b - skrátenie jednej dolnej končatiny do 4 cm - 25 bodov, položka č. 391c - obmedzenie pohyblivosti bedrového kĺbu ťažké - 150 bodov, položka č. 394b - obmedzenie pohyblivosti kolenného kĺbu stredne ťažké - 75 bodov, položka č. 407a - úplná stuhlosť členka v nepriaznivom postavení - 300 bodov, položka č. 395a - kývavosť kolenného kĺbu bez potreby ortopedického prístroja - 100 bodov, položka č. 422 - obmedzenie pohyblivosti medzičlánkového kĺbu palca - 15 bodov, položka č. 423 - obmedzenie pohyblivosti základného kĺbu palca - 35 bodov a položka č. 430a - plošné jazvy nad 30 cm² (u žalobcu 213,5 cm²) - 50 bodov, t.j. spolu 750 bodov. Pretrvávajúce následky mimo pravej dolnej končatiny pri vyšetrení dňa 22.11.2019 znalec určil položkou č. 302a - poúrazové obmedzenie hybnosti chrbtice ľahké - 75 bodov. V zmysle znaleckého posudku MUDr. Š. mylne uviedol položku č. 360a, pretože u žalobcu mala byť správne použitá položka č. 422 - obmedzenie pohyblivosti medzičlánkového kĺbu palca a položka č. 423 - obmedzenie pohyblivosti základného kĺbu palca. Nakoniec, čo sa týka obmedzenia života žalobcu v dôsledku zranení utrpéných pri dopravnej nehode, znalec konštatoval, že žalobca je výrazne obmedzený vo všetkých oblastiach svojho života. V pracovnom živote je úplne obmedzený, nedokáže vôbec pracovať. Neschopnosť stoja, predklonu je aj pre nestabilitu pravej dolnej končatiny, bolesti v krížoch, bedrovom kĺbe a kolene. V rodinnom živote je neschopný výkonu akýchkoľvek prác, ani minimálnej pomoci v domácnosti. Je limitovaný aj v úkonoch dennej sebaobsluhy. Niekedy nie je schopný sám sa obliecť, ponožku si vôbec nedokáže obliecť, musí sa o neho postarať manželka. Nie je schopný prechádzky s rodinou, pre bolesti si musí oddýchnuť a chôdze je schopný len s francúzskou barlou. Pred úrazom lyžoval, cestoval a realizoval turistiku. V spoločenskom živote je neschopný tanca, všeobecne účasti na spoločenských podujatiach, v spoločnosti sa cíti nepríjemne, hendikepovaný, pútajúci na seba pozornosť. V športovom živote nevie zabehať ani 1 - 2 m napriek tomu, že behával aj polmaratón. Nie je schopný turistiky, ani prechádzok, žiadnych športových aktivít, hoci pred úrazom sa intenzívne venoval bicyklovaniu, behaniu, lyžovaniu. Napriek tomu, že sa žalobca veľmi snaží, dokáže sa udržiavať len plávaním, stav sa mu nezlepšuje,

práve naopak, stále výraznejšie ho obmedzuje pohybovo. Znalec konštatoval, že zvýšenie odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia na dvojnásobok je úplne primerané vo všetkých položkách, pretože poškodenie na zdraví u žalobcu výrazne redukovalo jeho uplatnenie v živote a spoločnosti, prakticky mal úplne znemožnené uplatnenie v pracovnom, spoločenskom a športovom živote.

14.7 V zmysle dopĺňujúceho znaleckého posudku č. 2/2019 znalca Mgr. MUDr. M. F., J.. z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Ortopédia bol zdravotný stav žalobcu vo vzťahu k hodnoteným trvalým následkom podľa posudku a bolestnom a sťaženie spoločenského uplatnenia zo dňa 16.3.2005 ustálený. V čase vypracovania posudku zo dňa 16.3.2005 bolo možné očakávať trvalé skrátenie pravej dolnej končatiny žalobcu do 4 cm, pretrvávajúce obmedzenia pohyblivosti bedrového kĺbu vpravo a časom jeho zhoršenie z ľahkého obmedzenia na stredne ťažké až ťažké. Podľa znalca bolo možné očakávať pretrvávajúce ťažké obmedzenia pohyblivosti kolenného kĺbu vpravo, pretrvávajúce pakľbu píšťaly vpravo, pretrvávajúce úplnej stuhlosti pravého členka v nepriaznivom postavení, pretrvávajúce obmedzenia pohyblivosti medzičlánkového kĺbu palca nohy a jeho postupné zhoršovanie, trvalé zmeny v zmysle plošných jaziev po tele v ploche nad 30 cm². Znalec konštatoval, že k jednoznačnému vymiznutiu poškodenia zdravia žalobcu pôvodne hodnoteného položkou č. 401 - pakľb píšťaly alebo oboch kostí predkolenia, došlo ku dňu 10.10.2008, teda trvanie tohto poškodenia na zdraví od úrazu až do zhojenia pakľbu bolo plných 5 rokov. Z hľadiska 5 ročného trvania stavu tohto poškodenia zdravia pri sprievodných komplikáciách, ťažkostiach, strpanej bolesti a ťažkej funkčnej limitácii pravej dolnej končatiny a celkového zdravotného stavu bol znalec názoru, že žalobcovi odškodnenie za túto položku patrí. Znalec ďalej jednoznačne určil okamih, kedy došlo u žalobcu k zmene hodnotených položiek (položka č. 391a na č. 391c, položka č. 394c na č. 394b) a ich zastabilizovaniu na účely použitého bodového hodnotenia. Uviedol, že obmedzenie pohyblivosti v bedrovom kĺbe vpravo sa postupne zhoršovalo a definitívna zmena na ťažké (položka č. 391a na č. 391c) bola zrejmá k dátumu 30.10.2008. Obmedzenie pohyblivosti v kolennom kĺbe vpravo sa v priebehu rokov 2007 až 2009 zlepšovalo a definitívna zmena na stredne ťažké obmedzenie hybnosti nastala začiatkom roku 2010. Podľa znaleckého posudku kývavosť kolenného kĺbu bez potreby ortopedického prístroja (položka č. 395a) sa objavila a vyvíjala v priebehu rokov 2007 až 2009 s tým, že od roku 2010 došlo k jej ustáleniu na účely použitého bodového hodnotenia. Obmedzenie pohyblivosti základného kĺbu palca (položka č. 423) sa objavila aj po zložení vonkajšieho fixátora z pravého predkolenia koncom roka 2004, k jej ustáleniu na účely použitého bodového hodnotenia prišlo už ku dňu 16.3.2005. Znalec ďalej dodal, že poškodenie zdravia žalobcu hodnotené položkou č. 302a - pouřazové obmedzenie hybnosti chrčbtice ľahké, má jednoznačný a výlučný pôvod v škodovej udalosti.

15. Podľa § 444 Občianskeho zákonníka pri škode na zdraví sa jednorazove odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

Podľa § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri škode na zdraví sa uhrádzajú aj účelné náklady spojené s liečením.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení novely č. 91/2005 Z. z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu

- a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, ako aj škody vzniknutej úhradou nákladov zdravotnej starostlivosti, dávok nemocenského poistenia a dávok dôchodkového poistenia,
- b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,
- c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d),
- d) ušlého zisku.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

Podľa § 11 ods. 5 zákona č. 381/2001 Z. z. poisťovateľ je povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poisťné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti

a) skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný,

b) poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené.

Podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z., ak poisťovateľ nesplní povinnosť podľa odseku 5, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu.

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, na bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu a iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a ak ide o chorobu z povolania z takej choroby, ktorá bola zistená pred týmto dňom, sa vzťahujú doterajšie predpisy.

Podľa § 2 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (ďalej len "vyhláška č. 32/1965 Zb.") odškodnenie za bolesť sa poskytuje za bolesti spôsobené poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov, a to podľa zásad a sadzieb ustanovených v prílohe tejto vyhlášky. Odškodnenie za bolesť musí byť primerané povahe poškodenia na zdraví a priebehu liečenia.

Podľa § 3 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb., ak niektoré poškodenie na zdraví nie je uvedené v sadzbách pripojených k tejto vyhláške, použije sa sadzba za iné poškodenie, s ktorým ho možno po stránke bolesti najskôr porovnávať.

Podľa § 4 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb. sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje, ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len "následky"). Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti.

Podľa § 4 ods. 2 písm. a) vyhlášky č. 32/1965 Zb. odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia nepatrí za poškodenie prechodného rázu, ktoré vedie len k dočasnému sťaženiu spoločenského uplatnenia; za také poškodenie sa považuje i nepriaznivý zdravotný stav, so zlepšením ktorého možno podľa poznatkov lekárskej vedy počítať v čase kratšom ako rok.

Podľa § 5 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb. pri hodnotení následkov, ktoré nie sú v sadzbách uvedené, použije sa sadzba za následky, s ktorými ich možno najskôr porovnávať podľa ich povahy a rozsahu.

Podľa § 6 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb. pri odškodňovaní sťaženia spoločenského uplatnenia sa vychádza zo základného počtu bodov, ktorým bolo toto sťaženie ohodnotené v lekárskom posudku.

Podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. suma zodpovedajúca základnému počtu bodov zistenému lekárom sa primerane zvýši až na dvojnásobok podľa predpokladov, ktoré poškodený vo veku, v ktorom bol poškodený na zdraví, mal pre uplatnenie v živote a v spoločnosti a ktoré sú v dôsledku poškodenia obmedzené alebo stratené. Týmito predpokladmi sa rozumie najmä možnosť uplatniť sa v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote a možnosť voľby povolania a ďalšieho sebavzdelávania; pritom sa prihliada na to, či ide o muža alebo ženu a pri odstrániteľnosti trvalých následkov aj na upozornenie lekára podľa § 10.

Podľa § 7 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. výška odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 60 Sk za jeden bod.

Podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. celková výška odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia z jedného poškodenia na zdraví nesmie presiahnuť sumu 240 000 Sk; z toho odškodnenie za bolesť nesmie presiahnuť sumu 72 000 Sk.

Podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd odškodnenie za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť, a to i nad sumu ustanovenú v odsekoch 1 a 2.

Podľa bodu A.II.12 vyhlášky č. 32/1965 Zb., ak zistené zmeny spadajú pod niekoľko položiek tabuľky, urobí lekár najprv ohodnotenie všetkých týchto zmien podľa príslušných položiek. Pre konečný výsledok potom prevezme plne len zmenu najzávažnejšiu ohodnotenú najvyšším počtom bodov, zatiaľ čo súčet ostatných pripočíta iba polovicou. Pokiaľ by dve alebo viac zistených zmien z toho istého poškodenia na zdraví spadali pod niekoľko položiek a zmeny boli hodnotené rovnakým počtom bodov, počíta sa plnou hodnotou len jedna z nich; avšak pri strate dolných končatín alebo ich časti sa obidve položky spočítajú plnou hodnotou. Následky, ktoré sú svojimi znakmi už zahrnuté v pojme jednej položky, sa osobitne nehodnotia; napr. v strate oka je zahrnutá už strata šošovky i zúženie zorného poľa, nie však strata zrakovej ostroti. Ak je v sadzbách uvedený rozdielny počet bodov vpravo a vľavo, hodnotí sa každá z týchto sadzieb ako samostatná položka plným počtom bodov. Ak sa jednotlivé následky týkajú toho istého údu (orgánu) alebo jeho časti, nesmie úhrn hodnotenia zo všetkých následkov prevýšiť hodnotenie za anatomickú alebo funkčnú stratu.

Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP") žalobca môže vziať žalobu späť.

Podľa § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatie žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

Podľa § 146 ods. 1 CSP súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. účinného do 31.12.2008 výška úrokov z omeškania je dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení novely č. 141/2014 výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

16. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že dňa 28.11.2003 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej žalobca utrpel škodu na zdraví, v dôsledku čoho si voči žalovanému ako poisťovateľovi podľa zákona č. 381/2001 Z. z. uplatnil nárok na náhradu škody na zdraví titulom bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia, náhrady vecnej škody, ušlého zisku a domáhal sa aj mimoriadneho zvýšenia bolestného a mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. V priebehu konania súd medzitýmnym rozsudkom rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu škody len v rozsahu 20%. Žalobca sa pôvodne domáhal zaplatenia sumy vo výške 56 812,52 eur s príslušenstvom (bolestné - 1360 bodov v sume 1354,31 eur, sťaženie spoločenského uplatnenia - 1040 bodov v sume 1035,65 eur, mimoriadne navýšenie bolestného v sume 27 086,24 eur, mimoriadne navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 20 713 eur, škoda na bicykli v sume 348,54 eur, škoda na oblečení v sume 74,69 eur, výdavky za lieky v sume 445,99 eur, storno poplatky za neuskutočnený zájazd v sume 101,67 eur, trovy právneho zastúpenia v sume 154,35 eur a ušlá mzda v sume 5498,08 eur). Následne rozšíril žalobu a domáhal sa zaplatenia sumy vo výške 101 684,23 eur s príslušenstvom (bolestné - navýšil o 240 bodov, spolu sa domáhal zaplatenia 1593,31 eur za 1600 bodov, sťaženie spoločenského uplatnenia - navýšil o 1900

bodov, spolu sa potom domáhal sumy 2927,70 eur za 2940 bodov, mimoriadne navýšenie bolestného v sume 31866,16 eur, mimoriadne navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 58554,07 eur, výdavky za lieky navýšil o sumu 119,68 eur, t.j. spolu za výdavky za lieky si uplatnil 565,67 eur). V priebehu konania žalobu rozšíril o ďalšie nároky, domáhal sa tak zaplata sumy vo výške 125 119,51 eur s príslušenstvom (titulom ušlej mzdy si uplatnil sumu vo výške 5706,37 eur a 17 708 eur, t.j. spolu sa domáhal náhrady ušlej mzdy v sume 28 912,44 eur, nárok v časti náhrady škody titulom výdavkov za lieky rozšíril o sumu 20,91 eur, t.j. spolu sa domáhal sumy 586,58 eur). Po nadobudnutí právoplatnosti medzitýmneho rozsudku a vykonaného znaleckého dokazovania žalobca pristúpil k úprave žalobného návrhu, žalobu zobral späť v časti istiny v sume 87 432,51 eur s príslušenstvom a žiadal už len zaplata sumy vo výške 37 686,99 eur s príslušenstvom (bod 10. rozsudku).

17. Keďže žalobca čiastočne zobral žalobu späť, súd konanie v časti o zaplata sumy vo výške 87 432,51 eur (keďže sa namiesto zaplata sumy 125 119,51 eur domáhal už len zaplata sumy 37 686,99 eur) spolu s úrokom z omeškania vo výške 6% ročne zo sumy 9013,28 eur od 19.11.2005 do 23.11.2005, zo sumy 9047,02 eur od 21.6.2006 do 25.1.2008, zo sumy 16 991,87 eur od 26.1.2008 do 28.1.2008 a zo sumy vo výške 14 700,96 eur od 29.1.2008 do zaplata, zastavil s poukazom na ustanovenie § 145 ods. 2 a § 146 ods. 1 CSP, pretože žalovaný s čiastočným späťvzatím žaloby súhlasil. Predmetom konania potom zostala už len suma vo výške 37 686,99 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 6% ročne zo sumy 25 380,36 eur od 22.4.2005 do zaplata, zo sumy 715,53 eur od 24.11.2005 do zaplata, vo výške 8% ročne zo sumy 2216,97 eur od 21.6.2006 do zaplata, vo výške 8,5% ročne zo sumy 2290,91 eur od 29.1.2008 do zaplata, vo výške 5,05% ročne zo sumy 7083,22 eur od 6.12.2014 do zaplata.

18. Súd pri určení výšky náhrady za bolesť vychádzal z vykonaného znaleckého dokazovania, ako aj zo zhodných vyjadrení strán sporu, keďže si žalobca uplatnil titulom bolestného 1297,50 bodov, s ktorým žalovaný súhlasil. Súd preto pri určení výšky náhrady škody na zdraví titulom bolestného vychádzal z nasledovných položiek a ich ohodnotenia v počte 1297,50 bodov:

- položka č. I.2 - tržné rany tváre a hlavy - 15 bodov,
- položka č. I.4 - pomliaždenie tváre - 7,50 bodov,
- položka č. I.12 - Fr. nosových kostí - 30 bodov,
- položka č. I.81b - FR. 4 rebier - 60 bodov,
- položka č. I.188d - Fr. fem. prox. L. dx. - op. - 360 bodov,
- položka č. I.188d - Fr. fem. prox. L. dx. - reop. - 270 bodov,
- položka č. I.198d - Fr. cruris l.dx. aperta - op. - 270 bodov,
- položka č. 1.223b - otras mozgu - 90 bodov
- položka č. I. 162 - Extractio fix. ext - 22,50 bodov,
- položka č. I. 188a - zlomenina subtrochanterická neúplná - 150 bodov,
- položka č. I. 197a - zlomenina ihlice bez postihu členkového kĺbu neúplná - 22,50 bodov.

Za takto ohodnotené bolestné potom žalobcovi prislúcha suma vo výške 516,41 eur, resp. suma vo výške 477,99 eur v zmysle ustanovenia § 7 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. Žalobca však s poukazom na prípad hodný osobitného zreteľa žiadal o 20-násobné zvýšenie odškodnenia za bolesť, domáhal sa preto zaplata sumy vo výške 1297,50 bodov x 1,99 eur x 20 = 51 640,50 eur, z nej po zohľadnení spoluviny sumy vo výške 10 328,10 eur.

19. Náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sú dve relatívne samostatné zložky náhrady škody na zdraví, aj keď sú vo vyhláške č. 32/1965 Zb. (v znení neskorších predpisov) upravené spoločne. Rovnako ako podmienky pre priznanie, tak aj zvýšenie odškodnenia u oboch nárokov treba posudzovať zvlášť. Náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia slúžia na to, aby si poškodený mohol obstarat' náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a kompenzovanie životných obmedzení vyvolaných úrazom. Priznanie nároku na bolesť nepodmieňuje priznanie nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia a naopak. Bolestným sa odškodňujú bolesti poškodeného spôsobené poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov. Patria sem aj bolesti spôsobené rehabilitačnou starostlivosťou. Sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje v prípade, ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb, alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh, napr. v obmedzení alebo strate možnosti voľby povolania, prípadne v

kultúrnej, športovej činnosti a pod. Sťaženie spoločenského uplatnenia spolu s bolestným má charakter nie škody podľa § 442 Občianskeho zákonníka, ale osobnej nemajetkovej ujmy, kde je vylúčená naturálna reštitúcia. Poskytnuté plnenie nie je povahy reparačnej (nejde o ekvivalent vzniknutej ujmy), ale o plnenie povahy satisfakčnej - poskytnúť finančné prostriedky, ktoré umožnia dosiahnuť vyváženú a zmiernenú sťaženie spoločenského uplatnenia a vytrpených bolestí (viď rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/106/2020 z 10.03.2021).

20. Súd, vychádzajúc zo znaleckého posudku č. 2/2019 znalca Mgr. MUDr. M. F., J., dospel k zisteniu, že u žalobcu nebolo postačujúce len navýšenie bodového hodnotenia na dvojnásobok v zmysle vyhlášky, ale vzhľadom na poškodenie na zdraví žalobcu, ktoré utrpel v dôsledku dopravnej nehody dňa 28.11.2003, kedy mal žalobca 51 rokov, je spravodlivé primerané navýšenie odškodnenia za bolesť. U žalobcu bol konštatovaný bolestivejší spôsob liečby ako je bežné, niekoľko mesiacov znášal fyzické útrapy a strasti z bezvládnosti a následne z obmedzenia pohybu. Žalobca bol 4 mesiace ťažko pohybovo obmedzený, prvý mesiac prakticky bezvládný. Jeho stav vyžadoval opakovane podávanie infúzií, transfúzií, trombocytárneho koncentrátu, antibiotík, prevencie tromboembolyckej choroby, stav sa komplikoval vznikom rozsiahlych dekubitov, ktoré boli spojené s mimoriadne bolestivým ošetrovaním a superinfekciou. U žalobcu bolo nevyhnutné aj bolestivé ošetrovanie externého fixátora ľavého predkolenia a rany po otvorenej zlomeniny ľavého predkolenia, jeho stav si dokonca vyžiadala reoperáciu v čase trvania sťažujúcich podmienok a komplikácií liečby. V priebehu liečby došlo u žalobcu aj k vybratiu 25 cm dlhej kovovej dlahy zo stehennej kosti, čo predstavoval veľmi komplikovaný výkon s predĺženým hojením rany s nutnosťou niekoľkomesačného ošetrovania rany a bolestivou rehabilitáciou. Už v znaleckom posudku znalec konštatoval, že navýšenie bolestného na dvojnásobok prichádzalo do úvahy zo stránky celého organizmu žalobcu. Vzhľadom na vyššie uvedené súd dospel k záveru, že sa u žalobcu jedná o prípad hodný osobitného zreteľa, a preto rozhodol v zmysle ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. a žalobcovi priznal 10-násobné zvýšenie odškodnenia za bolesť, ktoré považoval za spravodlivé vzhľadom na charakter jeho zranení, ktoré si vyžadovali náročné a bolestivé liečenie, v dôsledku ktorých bol uznaný za trvalo invalidného v rozsahu 55%. Súd tak priznal žalobcovi náhradu škody na zdraví titulom bolestného v sume 5 164,05 eur (1297,50 bodov x 1,99 eur x 10 = 25 820,30 x 20%).

21. Pri určení výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súd rovnako vychádzal z vykonaného znaleckého dokazovania, zároveň však prihliadol na žalovaným uvedenú problematiku v prípade zohľadnenia položky č. 401 - pakľb písťaly. Žalovaný akceptoval závery znalcov tak, ako boli vyjadrené v znaleckých posudkoch č. 01/2019 a č. 2/2019 a titulom sťaženia spoločenského uplatnenia akceptoval 1330 bodov (1230 bodov ortopéd a 100 bodov psychiater), t. j. sumu vo výške 529,34 eur. Nesúhlasil však s požiadavkou žalobcu na priznanie odškodnenia za položku č. 401 - pakľb, a to s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) vyhlášky. Pre prípad priznania odškodnenia za predmetnú položku č. 401 poukázal na to, že práve táto položka by sa musela hodnotiť plným počtom bodov, t. j. 450 a ostatné položky by sa už zarátali iba vo výške ?, čo by znamenalo, že by súčet bodov bol 915 bodov, čo však presahuje amputačnú stratu dolnej končatiny. Z tohto dôvodu žalovaný uviedol, že by bolo potrebné súčet všetkých položiek nahradiť položkou č. 386 - strata jednej dolnej končatiny vo výške 900 bodov, a potom by žalobcovi titulom sťaženia spoločenského uplatnenia prináležalo 1900 bodov (1800 bodov ortopéd a 100 bodov psychiater), t. j. suma vo výške 756,20 eur. Súd s poukazom na znalecký posudok č. 2/2019 v spojení s doplňujúcim znaleckým posudkom č. 2/2019 a v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) vyhlášky dospel k záveru o potrebe priznať odškodnenie za položku č. 401 - pakľb písťaly, keďže trvanie tohto poškodenia na zdraví od úrazu až do zhojenia pakľbu bolo plných 5 rokov. Z hľadiska 5-ročného trvania stavu tohto poškodenia zdravia pri sprievodných komplikáciách, ťažkostiach, strpanej bolesti a ťažkej funkčnej limitácii pravej dolnej končatiny a celkového zdravotného stavu bol znalec názoru, že žalobcovi odškodnenie za túto položku patrí. Súd sa však stotožnil s procesnou obranou žalovaného ohľadom bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia a hoci žalobca žiadal o priznanie náhrady škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia ohodnoteného počtom bodov 1930, súd pri určení výšky tejto náhrady škody na zdraví vychádzal z nasledovných položiek a ich ohodnotenia v počte 1900 bodov:

- položka č. 384 - strata jednej dolnej končatiny v bedrovom kĺbe alebo medzi bedrovým a kolenným kĺbom - 1800 bodov (§ 6 ods. 2 vyhlášky)
- položka č. 252 - adaptačná porucha s prevládajúcim úzkostne-depresívnym charakterom - 100 bodov.

Za takto ohodnotené sťaženie spoločenského uplatnenia potom žalobcovi prislúcha suma vo výške 756,20 eur. Žalobca s poukazom na prípad hodný osobitného zreteľa aj tu žiadal o 20-násobné zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, domáhal sa preto zaplata sumy vo výške 1930 bodov x 1,99 eur x 20 = 76 814 eur, z nej po zohľadnení spoluviny sumy vo výške 15 362,80 eur.

22. Výška priznanej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť proporcionálna vo vzťahu k utrpeným trvalým následkom poškodenia zdravia. Ustanovenie § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. treba preto vykladať tak, že umožňuje zvýšenie odškodnenia nad ustanovené najvyššie výmery aj v prípadoch, v ktorých to so zreteľom na konkrétne okolnosti vyžaduje zachovanie primeranosti medzi priznanou náhradou a následkami poškodenia zdravia. Okolnosti hodné osobitného zreteľa za účelom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia by sa mali posudzovať vzhľadom na konkrétneho poškodeného, vždy bez ohľadu na to, či jeho spôsob života pred poškodením vykazoval znaky spoločenského angažovania v oblasti umenia, vedy, športu či politiky, alebo či viedol bežný život. Uprednostňovanie určitých spoločensky preferovaných povolání a voľnočasových aktivít považovaných za vysoko kultúrne pred iným zamestnaním a bežnými rodinnými aktivitami je nekorektné nielen z hľadiska etiky. Pri posudzovaní nároku a zisťovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa súd preto porovnával spôsob života žalobcu, jeho aktivity a možnosti a schopnosti pred úrazom a po ňom. Dôvody hodné osobitného zreteľa súd videl v tom, že k dopravnej nehode došlo v čase, kedy mal žalobca 51 rokov, bol v produktívnom veku, bol aktívnym športovcom, profesionálne sa venoval bicyklovaniu. Po úraze mal žalobca za to, že utrpenie zranenia je takmer na úrovni straty funkčnosti končatiny, preto musel úplne zmeniť svoj životný štýl. Následkom úrazu stratil celé dovtedajšie životné mimorodinné prostredie a zázemie, pričom sa s uvedeným nedokázal zmieriť, keďže športoval od detstva. V zmysle znaleckého posudku č. 2/2019 znalca Mgr. MUDr. M. F., J. je žalobca výrazne obmedzený vo všetkých oblastiach svojho života. V pracovnom živote je úplne obmedzený, nedokáže vôbec pracovať pre neschopnosť stoja, predklonu aj pre nestabilitu pravej dolnej končatiny, bolesti v krížoch, bedrovom kĺbe a kolene. V rodinnom živote je neschopný výkonu akýchkoľvek prác, ani minimálnej pomoci v domácnosti. Je limitovaný aj v úkonoch dennej sebaobsluhy. Niekedy nie je schopný sám sa obliecť, ponožku si vôbec nedokáže obliecť, musí sa o neho postarať manželka. Nie je schopný prechádzky s rodinou, pre bolesti si musí oddýchnuť a chôdze je schopný len s francúzskou barlou. Pred úrazom lyžoval, cestoval a realizoval turistiku. V spoločenskom živote je neschopný tanca, všeobecne účasti na spoločenských podujatiach, v spoločnosti sa cíti neprijemne, hendikepovaný, pútajúci na seba pozornosť. V športovom živote nevie zabehať ani 1 - 2 m napriek tomu, že behával aj polmaratón. Nie je schopný turistiky, ani prechádzok, žiadnych športových aktivít, hoci pred úrazom sa intenzívne venoval bicyklovaniu, behaniu, lyžovaniu. Napriek tomu, že sa žalobca veľmi snaží, dokáže sa udržiavať len plávaním, stav sa mu nezlepšuje, práve naopak, stále výraznejšie ho obmedzuje pohybovo. Znalec konštatoval, že poškodenie na zdraví u žalobcu výrazne redukovalo jeho uplatnenie v živote a spoločnosti, prakticky mal úplne znemožnené uplatnenie v pracovnom, spoločenskom a športovom živote. Vo vyššie uvedenom súd videl dôvody hodné osobitného zreteľa. Keďže sťaženie spoločenského uplatnenia sa chápe ako strata alebo obmedzenie doterajších schopností poškodeného na uplatnenie sa v živote a v spoločnosti, aj tu súd videl dôvod hodný osobitného zreteľa v tom, že žalobca je osobou invalidnou, jeho miera funkčnej poruchy je 55 %. Finančná náhrada za následky úrazu má v podstate vyrovnáť hendikep medzi osobou bez úrazu v približne rovnakom postavení ako poškodený a samotného poškodeného. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia má vo svojej podstate predstavovať náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. novembra 2013, sp. zn. 5Cdo 49/2012). Podľa súdu len samotné priznanie náhrady škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia túto úlohu nespĺnilo. Ide totiž o jednorazovú náhradu pre celý žalobcov život, pričom súčasná medicína s istotou nepredpokladá zlepšenie stavu žalobcu, práve naopak, následky nehody ho budú obmedzovať. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že odškodnenie len na základe ustanovenia § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. je nedostatočné, a teda odôvodňuje priznanie mimoriadneho zvýšenia odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia o 10-násobok. Hoci sa žalobca domáhal navýšenia odškodnenia tak bolestného, ako aj sťaženia spoločenského uplatnenia o 20-násobok, súd pri miere navýšenia základného bodového hodnotenia poukazuje na ustálenú súdnu prax (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/29/2007), podľa ktorej navýšenie na 20-násobok alebo viac základného bodového hodnotenia je možné len v celkom výnimočných prípadoch, keď pre následky úrazu je poškodený takmer vyradený zo života a jeho predpoklady na jeho uplatnenie v spoločnosti sú takmer stratené, nie je schopný sám sa vôbec obslúžiť a podobne, čo podľa názoru súdu nie je prípadom žalobcu. Súd preto

žalobcovi priznal náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 7 562,- eur (1900 bodov x 1,99 eur x 10 = 37 810 x 20%).

23. Ohľadom náhrady škody požadovanej titulom škody na bicykli v sume 111,36 eur, škody na oblečení v sume 28,85 eur, škody z dôvodu trov právneho zastúpenia vzniknutých pred súdnym konaním v sume 61,74 eur a náhrady ušlej mzdy v sume 11 559,51 eur boli medzi stranami sporu v priebehu konania odstránené sporné skutočnosti a žalovaný vyššie uvedené sumy akceptoval, preto ich súd žalobcovi priznal. Naďalej však zostala sporná škoda vzniknutá v dôsledku výdajov za lieky, zdravotnícke pomôcky a poplatky za lekárske vyšetrenia v sume 234,63 eur, z ktorej žalovaný akceptoval sumu 137,30 eur. Na základe vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi založenými do spisu vo vzťahu k uvedenej škode súd priznal žalobcovi sumu vo výške 139,29 eur s tým, že priznal žalovaným akceptovanú sumu vo výške 137,31 eur a sumu vo výške 1,99 eur titulom poskytnutej zdravotnej starostlivosti a vyšetrenia u psychiatra zo dňa 22.05.2006 (300,- Sk x 20%), ktorá bola žalovaným sporovaná. Vo zvyšnej nepriznanej časti sa súd stotožnil s tvrdením žalovaného o nepreukázaní jednotlivých položiek - cestovné lístky zo dňa 28.3.2005 (žalobca nepreukázal, že počas hospitalizácie v kúpeľoch bol v tento deň v Bratislave na plánovaných vyšetreniach, keďže nedoložil žiadne lekárske správy z tohto dňa), vankúš zo dňa 5.12.2003 spolu s podložkou zo dňa 11.12.2003 a matracom Flot Air (jedná sa o antidekubitné pomôcky, ktoré prepláca zdravotná poisťovňa, resp. úrad práce sociálnych vecí a rodiny), 2x Regulax v sume 44,50 Sk a 1x Regulax v sume 33,40 Sk a Lactulosa (nie je preukázaná priama príčinná súvislosť s dopravnou nehodou, keďže z lekárskej správy z hospitalizácie od 23.2.2004 do 6.3.2004 vyplýva, že stolica aj močenie boli bez ťažkostí), poplatok neoprot zo dňa 29.10.2004 a Protea zo dňa 01.12.2005 (bez preukázania príčinnej súvislosti s liečením úrazu), Fitcentrum (nepreukázanie, že do Fitcentra chodil práve žalobca, nešlo o rehabilitačné centrum).

24. Žalobca sa nakoniec domáhal aj úrokov z omeškania z uplatneného nároku na náhradu škody, žalovaný úroky z omeškania nesporeval. Keďže žalovaný nezaplatil náhradu škody žalobcovi ani sčasti, dostal sa do omeškania. Súd v rámci rozhodovania o požadovaných úrokoch z omeškania vychádzal aj z nálezů Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 309/2020 z 14.10.2021, ktorým bolo zrušené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 145/2017 zo dňa 22.11.2018. Ústavný súd skonštatoval, že "pokiaľ by skutočne poisťiteľ či poisťovateľ prakticky nemal poskytnúť aj úroky z omeškania skôr ako po uplynutí 15 dní od právoplatnosti rozsudku (kedy by sa zjavne vyžadovalo iniciovanie ďalšieho súdneho konania, čo sa nejaví ako práve efektívne), potom sa poisťiteľovi jednoducho oplatí viac súdiť sa a odkladať okamih jeho plnenia. Účelom zákona č. 381/2001 Z. z. je však zlepšiť postavenie poškodeného - veď aj na ten účel zákonodarca vykreoval osobitný priamy žalovateľný nárok poškodeného voči poisťiteľovi (bez potreby žalovať aj škodcu). Výklad prijatý dovolacím súdom, ktorý v podstate vylučuje poskytnutie poistného plnenia, ktoré by zahŕňalo aj úroky z omeškania z náhrady škody, sa tak dostáva do ostrého konfliktu s racionálnym účelom právnej úpravy. Treba pripomenúť, že právna úprava v uvedenej oblasti vychádza zo smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2000/26/ES o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o zmene a doplnení smerníc Rady č. 73/239/EHS a 88/357/EHS (štvrtá smernica o poistení motorových vozidiel), ktorá bola následne nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (kodifikované znenie). Európsky zákonodarca chcel dosiahnuť zefektívnenie vyplácania poistného plnenia poškodeným tým, že sa má poisťiteľom uložiť povinnosť včas realizovať príslušné šetrenie, a v prípade, že sa zistí jeho opodstatnenie, poskytnúť poistné plnenie, keďže nereagovanie na žiadosť poškodeného o náhradu škody má byť primerane, účinne a systematicky sankcionované a nad rámec štandardného poistného plnenia sa má v prípade porušenia tejto povinnosti dostať poškodenej osobe aj osobitných úrokov."

25. Vzhľadom na uvedené súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 6% ročne zo sumy 13 580,35 eur od 22.04.2005, t.j. deň nasledujúci po prevzatí výzvy na náhradu škody žalovaným, do zaplatenia. Predmetná suma 13 580,35 eur pozostáva z nároku na náhradu škody titulom bolestného vo výške 4477,50 eur (1125 bodov x 1,99 eur x 10 = 22 387,50 x 20%), titulom sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 7283,40 eur (1830 bodov x 1,99 eur x 10 = 36417 x 20%), titulom nákladov na lieky vo výške 139,29 eur, titulom škody na bicykli vo výške 111,36 eur, titulom škody na oblečení vo výške 28,85 eur, titulom nákladov na právne zastúpenie vo výške 61,74 eur a titulom ušlej mzdy za obdobie od 28.11.2003 do 30.4.2005 vo výške 1478,21 eur. Žalovaného ďalej zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 6% ročne zo sumy 715,53 eur (predstavujúcej náhradu škody titulom ušlej mzdy za obdobie od

1.5.2005 do 30.11.2005) od 24.11.2005, t.j. odo dňa nasledujúceho po podaní žaloby, do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 965,15 eur (titulom bolestného vo výške 686,55 eur, t.j. 172,5 bodov x 1,99 eur x 10 = 3432,75 x 20%, a titulom sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 278,60 eur, t.j. 70 bodov x 1,99 eur x 10 = 1393 x 20%), od 21.6.2006, teda odo dňa nasledujúceho po doručení rozšírenia žaloby, do zaplatenia, vo výške 8,5% ročne zo sumy 2282,55 eur (titulom ušlej mzdy za obdobie od 1.12.2005 do 30.11.2007) od 29.1.2008, t.j. odo dňa doručenia rozšírenia žaloby súdu, do zaplatenia a vo výške 5,05% ročne zo sumy 7083,22 eur (titulom ušlej mzdy za obdobie od 1.12.2007 do 6.8.2014) od 6.12.2014, t.j. odo dňa nasledujúceho po doručení rozšírenia žaloby na súd, do zaplatenia.

26. Súd žalovaného zaviazal na zaplatenie sumy vo výške 24 626,80 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 6% ročne zo sumy 13 580,30 5 € od 22.4.2005 do zaplatenia, vo výške 6% ročne zo sumy 715,50 3 € od 24.11.2005 do zaplatenia, vo výške 8% ročne zo sumy 965,15 eur od 21.6.2006 do zaplatenia, vo výške 8,5% ročne zo sumy 2282,50 5 € od 29.1.2008 do zaplatenia, vo výške 5,05% ročne zo sumy 7083,20 2 € od 6.12.2014 do zaplatenia, a vo zvyšnej časti istiny a požadovaných úrokov z omeškania žalobu zamietol.

27. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu v konaní.

Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

28. Súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku, teda podľa pomerného úspechu žalobcu v spore a priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 14,80 %.

29. Zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) súd uplatní aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, pretože nemožno žalobcu ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/191/2017 zo dňa 13.12.2017). Žalobcu v predmetnej veci v súvislosti s uplatneným nárokom na náhradu škody titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia bolo vzhľadom na uvedené nevyhnutne považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku na náhradu zvýšenia bolestného a spoločenského uplatnenia, keď výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu.

30. Súd ako základ uplatneného nároku považoval sumu 42 904,32 eur, t.j. sumu predstavujúcu súdom priznanú náhradu titulom bolestného vo výške 5164,05 eur, titulom sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 7562,- eur a žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody na liekoch, bicykli, oblečení, storno poplatkoch, trov právneho zastúpenia a titulom ušlej mzdy v sume 30 178,27 eur (bod 14. rozsudku).

31. Súd pri rozhodnutí o zastavení konania rozhoduje vždy aj o náhrade trov konania, pričom nie je viazaný návrhmi strán sporu. Súd ak zastavuje konanie, musí sa nevyhnutne pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania zaoberať tým, ktorá strana zavinila, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie zastavenia konania sa pritom posudzuje z procesného hľadiska, t.j. podľa procesného výsledku. Tam, kde bolo zastavenie konania stranou sporu zavinené, súd prizná protistrane nárok náhradu trov konania, ktoré v konaní účelne vynaložila na uplatnenie, resp. bránenie práva. Rozhodnutie o náhrade trov konania ovláda zásada úspechu v konaní, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Spaťvzatie

žaloby je procesný úkon žalobcu voči súdu, ktorým prejavuje vôľu, aby sa ďalej nekonalo a o veci meritórne nerozhodlo. Vzhľadom k tomu, že dôvodom čiastočného späťvzatia žaloby nebolo správanie žalovaného, má nárok na náhradu trov konania žalovaný, keďže nezavinil čiastočné zastavenie konania.

32. Úspech žalobcu v konaní za stavu, že základ uplatneného nároku bola suma 42904,32 eur, predstavoval 57,40 %, keďže žalobca mal úspech spolu v sume 24626,80 eur, pretože súd žalobcovi danú sumu priznal. Úspech žalovaného predstavoval 42,60%, keď žalovaný mal úspech v časti späťvzatia žaloby a z dôvodu zamietnutia žaloby vo zvyšnej časti. Celkový (čistý) úspech žalobcu predstavuje 14,80 % (57,40% - 42,60%). O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

33. Súd v priebehu konania uznesením zo dňa 14.10.2009 nariadil veci znalecké dokazovanie súdnym znalcom z odboru - doprava cestná, odvetvie - nehody v cestnej doprave a vypracovaním znaleckého posudku poveril súdneho znalca Ing. B. R.. Znalec doručil súdu znalecký posudok č. 129/2009 spolu s vyúčtovaním znalečného v sume 617,28 eur. Uznesením zo dňa 11.5.2010 súd priznal znalcovi znaleckú odmenu vo výške 617,28 eur s tým, že uvedená suma bola vyplatená z rozpočtu súdu. Uznesením zo dňa 13.1.2011 v spojení s uznesením zo dňa 13.04.2012 súd ďalej nariadil kontrolné znalecké dokazovanie súdnym znalcom z odboru - doprava cestná, odvetvie - nehody v cestnej doprave a vypracovaním kontrolného znaleckého posudku poveril súdneho znalca Ing. J. P.. Znalec doručil súdu znalecký posudok č. 01/2013 spolu s vyúčtovaním znalečného v sume 792,50 eur. Uznesením zo dňa 14.08.2013 súd priznal znalcovi znaleckú odmenu vo výške 792,50 eur s tým, že uvedená suma bola vyplatená z rozpočtu súdu. Z dôvodu, že uvedený znalec bol na pojednávaní dňa 12.6.2014 vypočutý a uplatnil si odmenu sume 74,20 eur, súd uznesením zo dňa 25.6.2014 znalcovi priznal odmenu, náhradu hotových výdavkov a náhradu za stratu času vo výške 74,20 eur z rozpočtu súdu. Keďže štátu vznikli v konaní výdavky v súvislosti so znaleckým dokazovaním vo výške zaplateného znalečného z rozpočtových prostriedkov súdu, súd priznal štátu nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 42,60% a voči žalovanému v rozsahu 57,40%. O výške týchto trov bude v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno písomne podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava I.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.